

HÉTSZÍNVI RÁG

**A BUDA KESZI ÚTI ÓVODA PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA**

2025.

<p>Intézmény OM - azonosítója:</p> <p>034239</p>	<p>Készítette: Kovács Ildikó Igazgató</p> <p>P.H</p> <p><i>az Nkt. 26. § (1) bekezdése szerint a</i> nevelőtestület bevonásával</p>
<p align="center">Legitimációs eljárás</p>	
<p>A pedagógiai programban történt változtatásokról a döntést a nevelőtestület közösen hozta meg, annak tartalmát mindenki ismeri</p> <p>..... a nevelőtestület nevében</p>	<p>A <u>nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak</u> a pedagógiai program tartalmáról a <u>tájékoztatást megkapták</u></p> <p>..... a nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak nevében</p>
<p><i>Az Nkt. 26. § (1) bekezdése és 83. § 2) g) pontja által felhatalmazva, a Budakeszi úti Óvoda Pedagógiai Programját a fenntartó a ...../2025. (.....) . számú határozatával jóváhagyta.</i></p> <p>..... a fenntartó képviselőjében P.H.</p>	
<p>A dokumentum jellege a Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (1) és (3) bekezdése alapján: Nyilvános Megtalálható: www.budakesziutiovoda.hu</p>	<p>Érvényes és hatályos: A kihirdetés napjától visszavonásig</p>
<p>Készült: 2 db eredeti példányban</p>	

TARTALOMJEGYZÉK

- Bevezető gondolatok, Programunk küldetése - filozófiája**
- 1. Óvodáink bemutatása**
- 2. Gyermekkép, Óvodakép**
  - 2.1. Gyermekkép
  - 2.2. Óvodakép
- 3. Az óvodai nevelés feladatai**
  - 3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai
  - 3.2. Nevelési feladataink
    - 3.2.1. Egészséges életmód alakítása
    - 3.2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
    - 3.2.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- 4. Az óvodai élet tevékenységi-formái és az óvodapedagógus feladatai**
  - 4.1. Játék
  - 4.2. Verselés, mesélés
  - 4.3. Ének, zene, népi játék, tánc
  - 4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
  - 4.5. Mindennapos mozgás
  - 4.6. A külső világ tevékeny megismerése
  - 4.7. Munka jellegű tevékenységek
  - 4.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás
  - 4.9. Idegen nyelvi nevelés - angol
- 5. Sajátos tevékenység tartalom**
  - 5.1. Néphagyomány éltetés, népszokások
  - 5.2. Jeles napok
  - 5.3. Óvodáink hagyományai
- 6. Speciális nevelési tevékenység**
  - 6.1. Gyermekvédelem
  - 6.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
  - 6.3. Szolgáltatások
- 7. Az óvodai élet megszervezésének elvei**
  - 7.1. Óvodai életünk megszervezése
  - 7.2. Óvodánk csoportszerkezete
  - 7.3. Óvodánk személyi feltétele
  - 7.4. Óvodánk tárgyi- dologi feltételei
- 8. Az óvodánk kapcsolatrendszere**
  - 8.1. Óvoda-család
  - 8.2. Iskola- közművelődési intézmények

***„Nem az a faj a túlélő, amelyik a legerősebb, még csak nem is az, amelyik a legintelligensebb, hanem az, amelyik képes reagálni a változásokra.”
(Charles Darwin)***

BEVEZETŐ GONDOLATOK – PROGRAMUNK KÜLDETÉSE - FILOZÓFIÁJA

Felgyorsult és változó világunkban a modern élet ránk gyakorolt hatásaival szemben különösen óvni és védeni kell gyermekeinket. Egyre nagyobb abban a szülők és az óvodapedagógusok felelőssége, hogy megőrizzük a gyermekkor nyugalmát, derűjét, ugyanakkor felvértezzük a gyermekeinket mindazokkal a tapasztalatokkal, amelyekkel eligazodhatnak a világban.

A mai gyermekek szükségletei a társadalmi folyamatok hatására változnak. A változásokhoz való ésszerű alkalmazkodás pedagógiai változásokat is eredményezett, ezért nem hagyhatjuk figyelmen kívül az Óvodai nevelés országos alapprogramjának változását sem. **Pedagógiai Programunk jelenlegi módosításának elsődleges oka, hogy a P77/2025.(IV.15) Korm. rendelet alapján, változott a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete, vagyis az ÓNOAP**

Minden óvodában ehhez igazodva, azonos alapról indulva kell eleget tenni a világot ma jellemző sokszínűség elvárásainak. Pedagógiai Programunk egy lehetőség a sok közül. Pedagógiai hangsúlyai: a gyermekek egyéni különbözőségei, a családi nevelést kiegészítő szocializáció egy sajátos természeti és társadalmi közegben, számítva a szülők együttműködésre.

Programunk a gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítésére törekszik, épít különböző személyiségekre, viselkedésekre, érdeklődésekre, korábbi ismereteikre és tapasztalataikra.

Pedagógia elképzelésünk kidolgozását messzemenően befolyásolta még, hogy gyermekeinket olyan kulturális örökség veszi körül, amely értékeinek átadását feltétlenül célul kell kitűznünk. „A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.” (ONAP)
Bízunk abban, hogy a hozzánk járó gyermekeknek életre szóló élményeket és ismereteket nyújtunk, és megalapozzuk azokat a képességeket, melyekre szükségük lesz az iskolába történő sikeres beilleszkedésük és a tanulás során, valamint a gyorsan változó világunkban.

Pedagógia koncepciónk kidolgozásánál elsődlegesen abból indultunk ki, hogy gyermekeinket olyan kulturális örökség veszi körül, amely értékeinek átadását feltétlenül nevelésünk egyik céljává kell kitűznünk.

Ebben erősítették meg bennünket az Óvodai nevelés országos alapprogramjában leírtak is, miszerint: „A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.”

Nevelőmunkánkban fontos annak a tevékenységekkel összekapcsolt szemléletnek a megerősítése, amely támogatja a gyermekek egészséges fejlődését, hátrányainak csökkentését, a tehetség kibontakoztatását, és – egyéni adottságaikra is figyelemmel – azoknak a képességeknek a folyamatos kialakulását, amelyek segítik a hozzánk járó gyermekek iskolai életre való alkalmasságát.

A hozzánk járó gyermekek nevelését és fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok, a munkájukat segítő gyógypedagógiai asszisztensek és szakképzett dajkák végzik. Az óvodapedagógusok munkáját és a sajátos nevelési igényű gyermekeink fejlesztését logopédus, gyógypedagógus, és óvodapszichológus segíti.

Épületeink, játszó kertjeink állaga és felszereltsége lehetővé teszi a gyermekek sokoldalú fejlesztését, azonban földrajzi fekvésünk lehetőséget ad arra, hogy kihasználjuk tágabb környezetünk adottságait is. Ismerkedünk a kerülettel, és közvetlen környékével, rendszeres vendégei vagyunk a Budakeszi Vadasparknak, óvodánk közvetlen szomszédságában a Hárs-hegynek, a Szép Juhászné Gyermekvasút környékének, A Budakeszi úti Tűzoltóságnak, Budakeszi úti villamos remíznek, Pasaréti Lovardának, MOME-nak , Millenárisonak.

Ünnepeink közül elsősorban a márciusi ifjagról emlékezünk meg. Hagyományos ünnepeink sorába tartozik a Mikulás, Karácsony, Húsvét, az Anyák napja, az Évzáró és a Gyermeknap. A családi ünnepek közül a születésnapokról emlékezünk meg.

Bízunk abban, hogy gyermekeink számára az óvodai életük teljes egészét átható tevékenységeken keresztül szép emlékeket, az iskolakezdéshez elengedhetetlenül szükséges készségeket és képességeket, további életükhöz pedig használható útravalókat tudunk adni. Célunk, hogy jól kommunikáló, véleményalkotásra képes, nyitott gyermekek kerüljenek ki óvodánkból

A nevelőmunkánk megvalósításához szoros, segítő kapcsolatot kívánunk kialakítani a szülői házzal. A szülői közösség támogatásával alapítvány működik, mely a programunkhoz kapcsolódó nevelési céloknak megfelelően segíti az óvodát.

A családokkal való együttműködést segítik a különböző közös programok: fogadóórák, kézműves-délutánok, kertszépítő délutánok, családi kirándulások.

Programunk küldetése – filozófiája

Pedagógiai Programunk támogatja a gyermekek azon jogát, hogy életkoruknak és érdeklődési körüknek megfelelő tevékenységben vegyenek részt.

A napjainkban világszerte zajló gyors változások erősítik bennünk annak a fontosságát, hogy gyermekeinkben felébresszük a tanulás iránti vágyat, amely végig kíséri őket egész életük során. Annak érdekében, hogy felkészítsük a gyermekeket a belsőleg motivált tanulásra, helyi Pedagógiai Programunk igyekszik megalapozni a jelenkor és a jövő kihívásaihoz elengedhetetlen attitűdöket, készségeket és képességeket.

Mit értünk a XXI. század kihívásán?

- a megváltozott gyermeket,
- megváltozott tanulási környezetet,
- harcot az esélyegyenlőtlenség ellen,
- a gyermekek közötti különbségek figyelembevételét,
- új típusú pedagógust,
- új eszközöket, módszereket, eljárásokat, struktúrákat,
- a szülőt, mint partnert,
- új típusú vezetőt,
- a másság tiszteletét.

Pedagógiai Programunk felismeri, értékeli és bátorítja a gyorsan változó időhöz való alkalmazkodáshoz szükséges tulajdonságok kialakulását, mint például:

- szembesülni a változással és előidézni azt;
- kritikusan gondolkodni és döntéseket hozni;
- ráatalálni a problémákra és megoldani őket;
- kreatívnak, fantázia dúsnak és ötletesnek lenni;
- érzékenynek lenni saját közösségünk, országunk és környezetünk problémái iránt.

Pedagógiai Programunk épít arra, hogy a család a szocializáció elsődleges színtere, figyelembe veszi a gyermekek egyéni igényeit, és tiszteletben tartja a kulturális sokféleséget különös hangsúlyt helyezve:

- az élmények individualizálására,
- arra, hogy tervezett foglalkozások keretében segítse a gyermekeket döntéseik meghozásában,
- a család részvételére az óvodai nevelésben.

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védeleméről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 419/2024.(XII.23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- A Budakeszi úti Óvoda hatályos Alapító Okirata

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igenyű_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx
- Szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/BTMN_szakmai_ajanlas.pdf

- A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek köznevelési ellátásának irányelve
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/tartos_gyogykezeles_szakmai_iranyelv
- Összevont Önértékelési kézikönyv, Nyolcadik, javított kiadás
https://www.oktatas.hu/kiadvanyok/onertekelesi_kezikonyvek
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hetedik, módosított változat (**2025. évi** eljárás)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/altalanos_utmutato.pdf
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Nyolcadik, módosított változat (**2026. évi** eljárás)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2026/altalanos_utmutato_2026.pdf
- Kiegészítő Útmutató az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz (2025. évi eljárás)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/ovodai_neveles_kiegeszito_utmutato.pdf
- Kiegészítő Útmutató az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz (2026. évi eljárás)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2026/ovodai_neveles_kiegeszito_utmutato_2026.pdf

Az óvoda neve:

Budakeszi úti Óvoda

Cím: 1021 Budapest, Budakeszi út 75.

Telefon: +36 1 200 8662

Email: ovoda.budakeszi@gmail.com

ovoda.budakeszi@t-online.hu

Web: www.budakesziutiovoda.hu

Tagóvoda:

Budakeszi úti Óvoda Labanc utcai Tagóvoda

Cím: 1021 Budapest, Labanc utca 2.

Telefon: +36 1 200 0559

Email: ovoda.budakeszi@gmail.com

ovoda.budakeszi@t-online.hu

Web: www.budakesziutiovoda.hu

Az Óvoda fenntartója:

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat

Cím: 1024 Bp. Mechwart liget 1.

Telefon: +36 346 5400

Alapító okirat száma: 302/1997 (VII.01.)

Intézményvezető:

Kovács Ildikó igazgató

A programot benyújtja:

Az intézmény igazgatója, és a Budakeszi úti Óvoda nevelőtestülete

1. Óvodáink bemutatása

Budakeszi úti Óvoda

Óvodánk a Budakeszi út tetején, a Kis-hárshegy tövében az erdő szélén helyezkedik el. Egyik hatalmas értéke a csendes környezet, a tiszta levegő és a gyönyörű természet közelsége. Csoportjaink (pillanatnyilag 3, de lehetőség van 4. csoport beindítására is) vegyes életkorúak, családiasak. Fokozatosan szeretnénk átalakítani azonos életkorú „tiszta csoportokra”, ennek kivitelezése, még komoly feladat lesz.

A mindenkori pedagógusi és gyermeki igényeknek megfelelően lehetnek homogén és vegyes csoportjaink is.

Gyermekeink értelmiségi családokból, nagy családokból érkeznek. 2013 óta az alapító okiratunkban meghatározottak szerint, autista gyermekek integrálását végezzük.

Családi-óvodai közösségünk a nevelésben együttműködő. A szülők igényeit, szükségleteit szinkronba hoztuk az óvoda funkcióival; egészséges életmódra nevelés, a természet szeretetére és védelmére nevelés. Sajátos tevékenység tartalmunk a népszokások éltetése, mely áthatja nevelésünk egész folyamatát, amit saját hagyományainkon, a jeles napokon és a népszokásokon keresztül valósítunk meg. A hagyományok tárházából történő kiválogatásnál döntő szempontunk, hogy a gyermekek életkorának megfelelő, örömteli élményeket adó és cselekvésre készítő legyen.

Pedagógiai munkánk minden területén a nevelés elsődleges. Életrendünk gyermekközpontú, fő tevékenységformánk a játék. Tanulásunk a játékba integrált. A tevékenység tartalmak között – szám szerint a nyolcadik - az idegen (angol) nyelvi nevelés. Napirendünk rugalmas, folyamatos.

Óvodánkban 8 fő, főiskolai végzettségű óvodapedagógus dolgozik, munkájukat gyógypedagógus, gyógypedagógiai asszisztens, pszichológus, három dajka, konyhas munkatárs és karbantartó munkatárs segíti. Nevelőtestületünket innovatív pedagógusok alkotják. Bánásmódunk a szeretetre épül, differenciál.

Labanc utcai Óvoda/tagóvoda

A Labanc utcai óvoda a Budakeszi út és a Labanc utca találkozásánál helyezkedik el, egy kicsit már közelebb városhoz. Csoportjaink itt is vegyes életkorúak (4), családiasak. Gyermekeink ide is legnagyobb részben értelmiségi családokból érkeznek. Ebben az óvodában szintén megvalósul az autista gyermekek integrálása. Tulajdonképpen szinte az összes jellemző azonos a Budakeszi úti óvodánál leírtakkal, hiszen a két óvoda szinte ikertestvérként, egyformán működik. Minimális különbség talán csak a csoportok délelőtti programjaiban van. Míg az erdő közeli Budakeszi úti óvodások a közeli erdőbe, és a Budakeszi Vadasparkba kirándulnak, nyáron a Külker Sportparkban úsznak, addig a Labanc utcai óvodások a Tűzoltóságra, remízbe, MOME-ba Pasaréti lovardába és Millenárisra látogatnak gyakran.

Óvodánk célja, alapelvek

**Egészséges életmód
alakítása**

**Anyanyelvi- értelmi fejlesztés
és nevelés**

**Érzelmi, erkölcsi és közösségi
nevelés**

Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	Sajátos tevékenységi tartalom	Speciális nevelési tevékenység	Az óvodai élet feltételrendszere
<ul style="list-style-type: none"> • játék • verselés, mesélés • ének, zene, népi játék, tánc • rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • mindennapos mozgás • külső világ tevékeny megismerése • munka jellegű tevékenységek • tevékenységekben megvalósuló tanulás • idegen nyelvi nevelés 	<ul style="list-style-type: none"> • néphagyomány éltetés, népszokások • jeles napok • óvodánk hagyományai 	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekvédelem • SNI gyermekek ellátása • szolgáltatások 	<ul style="list-style-type: none"> • óvodai életünk megszervezése • óvodáink csoportszerkezet • óvodáink személyi feltétele • óvodáink tárgyi - dologi feltétele • óvodánk kapcsolatrendszere

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

2. Jövőkép – gyermekkép – óvodakép

*A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk:
gyökerek és szárnyak.
(Goethe)*

Arra törekszünk, hogy az óvoda megmaradjon óvodának, a gyermekek számára boldog, örömteli óvodai életet biztosítsunk.

Gyermekeink a jól fejlesztett képességek és jó szokások birtokában bátran és kíváncsisággal telve kezdjék meg iskolás éveiket.

Fontosnak tartjuk, hogy magunkkal vigyük a türelmes, nyugodt óvodai légkört, gyermekközpontúságot, gyermekszeretetet, minden kisgyermek elfogadását, differenciálást, együttnevelést, a másság tiszteletét, nyitottságot, az óvodai kreativitást.

Hisszük, hogy:

„a pedagógus munkaeszköze saját személyisége”

„Nem azzal nevelünk, amit mondunk, követelünk vagy teszünk, hanem azzal amilyenek vagyunk legtitkosabb vágyaink, a bennünk bujkáló és keveredő jó és rossz indulatok szerint. Ezt fogják fel, erre érzékenyek a gyerekek. Törődjünk hát magunkkal, így törődhetünk legjobban gyermekeinkkel is.”

(Vekerdy Tamás)

Gyermekekép

Jó és szép lelkű, egészséges, céljaikat pontosan tudó tetterős emberekké szeretnénk nevelni a ránk bízott gyermekeket.

Nevelésünk gyermekközpontú, inkluzív, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

A gyermek, fejlődő személyiség, az egészséges, érett személyiség kialakulásához stabil alap kell, amit gyermekkorban kell megkapniuk. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, spontán és tudatos környezeti és nevelő hatások együttesen határozzák meg.

Olyan felnőttekre van és lesz szükség, akik megértik, odafigyelnek és tisztelni tudják gyermekeiket.

A nevelés elsősorban a család joga és kötelessége, nekünk ebben kiegészítő szerepünk van.

Célunk, hogy minden gyermek önmagához képest fejlődjön, a meglévő hátrányai

csökkenjenek, előnyei kiteljesedjenek.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk biztosítja a gyermekek fejlődésének, nevelésének optimális feltételeit a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók teljesítésével a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Gondoskodunk:

- a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- a testi és értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető **játékról**, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, az emberi értékek közvetítéséről.
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A megtervezett pedagógiai tevékenységrendszerek kialakításával segítjük a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Biztosítjuk: a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermek, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

3. Az óvodai nevelés céljai, feladatai

3.1. Nevelési céljaink:

- A gyermeki személyiség kibontakoztatása, a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, képességeinek egyéni, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi-lelki-szociális szükségleteinek előtérbe állítása, hogy kiegyensúlyozott, boldog gyermekkoruk legyen.
- szoros kapcsolat kialakítása a családdal; óvodánk hangulata családias, biztonságérzetet árasztó, bánásmódunk szeretet kapcsolatra épülő, rugalmas, környezeti adottságokat figyelembe vevő legyen.
- a néphagyomány éltetés és a természetszeretet átörökítése a gyermekek érzelmein át a családok aktív együttműködésével
- az idegen nyelvi nevelés segítségével az idegen nyelv megszerettetése, érdeklődés felkeltése
- a szakértői bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja, a támasznyújtáson túl a neurodivergens és az egészséges gyermekek közötti interakció megvalósulása, az autista tüneteket mutató gyermekek integrációjának biztosítása.

Alapelvek:

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi
- az óvodai nevelés a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával
- innováció lehetősége, az óvodapedagógus széles körű módszertani szabadsága
- az óvoda nevelőtestülete által elkészített pedagógiai programnak meg kell felelnie az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.
- esélyegyenlőség biztosítása, másság tisztelete
- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget– különleges védelem illeti meg
- a gyermek mindenekfelett álló érdekeinek biztosítása
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik
- az óvodában folyó nevelést áthatja a humanizmus, a differenciálás, fokozatosság, az egyéni fejlődési tempók tiszteletben tartása.

3.2. Nevelési feladataink:

Céljaink elérése érdekében feladatunk, gyermekeink testi-lelki és értelmi fejlesztése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, erkölcsi és az érekorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés
- a játék legfőbb tevékenységi formánk, a játékot és foglalkozást lehetőleg a szabadban tartjuk.
- speciális módszerek alkalmazásával az autisztikus tüneteket mutató gyermekek személyiségének fejlesztése, különleges gondozása
- éltvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az éltvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására

3.2.1. Az egészséges életmód alakítása:

Óvodáskorban, melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez, kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Cél:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, öltözködés, pihenés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

- a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Feladat - Elősegítés:

- egyéni sajátosságok feltárása a fejlődés üteme értelmében.
- egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével differenciált segítségnyújtás.
- mindennapi szabad mozgás biztosítása- mozgásigényük kielégítése szabad mozgásokkal, változatos udvari játékokkal, sokféle, sokirányú mozgásos szabályjátékokkal, népi dalos játékokkal, körjátékokkal.
- a csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele, mindenfajta játékra alkalmas legyen.
- az óvoda kertje legyen alkalmas, hogy szinte egész napjukat kint tölthessék
- a napi tevékenységek, szokások és ehhez kapcsolódó eszközök helyes használata, megtanulása.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- apró, de életre szóló szokások alakítása: takarékoság, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, érzékenyítés.
- szükség szerint szakember bevonásával történő gondozás, prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.
- táplálkozás, étkezés: az étkezések azonos időpontban, kulturált körülmények között zajlanak. Az egyes gyermekek szokásainak, érzékenységének megismerése, tapintatos szoktatás a korszerű táplálkozási követelményekhez, ismeretlen ízekhez (reformétkezés, vitamin napok).
- tisztálkodás: - a gyermekek tisztaságigényének kialakításához szükséges alapvető feltételek biztosítása. Ezeket a tevékenységeket - kézmosás, fogmosás, orrtörlés, mosdó, WC használat-bármikor szükségleteiknek megfelelően önállóan elvégezhetik. Csoportonként változó igények szerint történik a fogmosás. Fokozatosság betartása.
- öltözködés: - önmaguk is igényeljük, hogy ruházatuk tiszta, ízléses és praktikus legyen.
- pihenés - a nyugodt pihenéshez az optimális feltételek biztosítása (szellőzés, csend, nyugalom, alvás hangulatához illő mese, halk zene). Az eltérő alvásigények figyelembe vétele, folyamatos ébredés lehetővé tétele.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- kulturált étkezés (csendesen, csukott szájjal)
- ételmennyiség megítélésében önállóság
- tud vizet önteni
- megfelelően használja az evőeszközöket
- használja a szalvétát

- tisztálkodásban önálló,(szappanos, alapos kézmosás, szárazra törítés)
- fiúk állva pisilnek
- W C után mindig kezet mos
- fogat mos, fésülködik
- öltözködésben önálló
- cipőt fűz és köt
- gombol
- ruháit és saját külsejét rendben tartja
- szeret a szabadban mozogni
- igényli és kitartóan végez a szabad levegőn a mozgásos játékokat
- egyéni alvásigénynek megfelelően nyugodtan alszik, pihen
- természet- és környezetvédő gondolkodásmód alakulása

3.2.2.Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés:

Fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül.

Cél:

- gyermek-óvodapedagógus, gyermek-óvoda alkalmazottai, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének együttes fejlesztése, éntudatának alakulása, teret engedve a gyermek önkifejező törekvéseinek
- **a keresztény kultúrán alapuló értékrend átadása**
- társas szükségletek kialakítása, különbözőségek elfogadtatása (az óvoda nevelje a gyermekeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.)
- a szocializáció szempontjából meghatározó közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása,
- erkölcsi tulajdonságainak – együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség akaratának önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának –, szokás és normarendszerének megalapozása
- ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Feladat:

- A gyermekeket az óvodába lépéskor érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi gondoskodó légkör fogadja.
- Beszoktatás: a gyermek anyjával együtt ismerheti meg az óvodát, ennek módja egyénileg változhat (kedves tárgy, játék)

- kedvező érzelmi hatások kialakítása
- a gyermek önállóan, saját érdeklődésének megfelelően kedvelt tevékenységet választhasson magának
- környezet tudatos gondolkodásmód fokozatos fejlesztése
- a csoportszobában, mosdóban, udvaron szabad mozgás lehetősége megfelelő biztonság mellett – bizalom kialakítása, erősítése
- csoportonként: hagyományok, szokásrendszer, szimbólumok kialakítása, sajátos légkör megteremtése, ami mélyíti az összetartozást
- nyitottság a gyermek felé, barátságok kialakulásának segítése, különbözőség elfogadása, érzelmileg átélt közös élményekre épülő tevékenységek megvalósítása
- különböző életkorú gyermekek kapcsolatainak harmonizálása
- a nehezen, lassabban fejlődő, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való sajátos törődés, együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- a felnőttek jó példájával, bátorításával, türelmével, bizalmával, szeretetével a gyermekek viselkedéskultúrájának fejlesztése
- legyen modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

A fejlődés várható jellemzői óvodás kor végén:

- képes önállóan a kapcsolatteremtésre és tartásra, kérés, köszönés, válaszadás, megszólítás)
- önálló véleménynyilvánításra képes (döntés, választás)
- viselkedése udvarias, tisztelettudó (érdeklődik társai iránt)
- örül a csoport, óvoda közös sikereinek
- közös tevékenységekben szívesen vesz részt
- ki tudja mutatni örömét, együttérzését, bánatát

3.2.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Fejlesztőmunkánk az értelmi képességek kibontakoztatásának tekintetében az ebben a korban (3-7év) legintenzívebben fejlődő pszichikus funkciókra összpontosít, úgymint mozgás, testséma, percepció és a verbalitás.

- Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire építve biztosít további élményeket, tapasztalatokat, hogy megismerje az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetet, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Az értelmi képességek kibontakoztatása is csak a játékon keresztül történhet.

Cél:

- a gyermek verbális képességeinek: nyelvhasználatának, az összefüggő, folyamatos beszédnek, a beszéd tisztaságának a fejlesztése
- a gyermek verbális kommunikációjának: beszédértésének és nyelvi kifejező képességének fejlesztése
- a gyerekek mintakövető viselkedésének alakítása: illik egymást meghallgatni, szokás a megértő odafigyelés
- a gyermek értelmi fejlődésének elősegítése az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével (differenciálással) az egyéni érdeklődésére, természetes kíváncsiságára építve.

Feladat:

- az anyanyelvi nevelés hassa át nevelésünk egészét
- az anyanyelvi nevelés differenciált fejlesztést jelentsen, a gyermek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembe vételével
- a szabad játék legyen az anyanyelvi nevelés fő eszköze
- megfelelő szervezeti formák, módszerek, eszközök biztosítása
- motiváló, bátorító, támogató, elfogadó, segítő, együttműködő, példaadó óvónői szemlélet, viselkedés kialakítása
- az értelmi nevelés feltételeinek megteremtése
- a gyermeki tapasztalatok gazdagítása, rendszerezése az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével
- az ismeretek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása
- a tervezetten szerzett tapasztalatok gyakorlatorientált megvalósítása (a csoportos foglalkozások tervezése, szervezése)
- motiváció megteremtése
- követhető modellnyújtás
- érzelmi biztonság megteremtése
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség-) fejlesztése
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodás kor végén:

- nyelvhasználat: motivációja van szóbeli közlésekre
- képes élményeit, saját magával történt eseményeket elmondani, valamint másokkal történt eseményeket, mese élményeket felidézni
- képes az elmondott szövegek összefüggéseinek megértésére
- helyes légzéstechnikával, intonációval, artikulációval beszél
- beszédtempója kiegyensúlyozott
- beszédértés: ismeri a környezete tárgyainak és a környezetében levő élőlények nevét
- ki tudja szóban fejezni ismereteit, gazdag a szókincse
- képes elvont fogalmak megértésére, használatára
- érti a mesékben előforduló vagy a hétköznapi életben ritkábban használt szavakat, szófordulatokat
- képes összefüggések, következtetések kifejezésére
- nyelvi kifejező készség szívesen kommunikál a gyerekekkel, felnőttekkel
- bátran megnyilvánul az egész csoport előtt
- élményeiről beszámol
- képes ismert mesét önállóan elmondani, mesét kitalálni, könnyen tanul verset, mondókát
- kulturált beszédstílus – halk beszéd, kivár másokat, szembe néz, kifejezően, finoman gesztikulál
- érzékelése, észlelése differenciálódik
- fejlett a téri észlelése, téri tájékozottsága, térbeli mozgása, kialakult a testséma
- képszerű gondolkodás mellett megjelenik az elvont, fogalmi gondolkodás
- megjelenik a szándékos figyelem, növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele
- kialakul a feladattudat
- megjelenik a monotónia túrés
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés
- megnő a megőrzés időtartama
- a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés

4. Gyermeki tevékenység tartalmak

4.1 Játék:

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A szabad játékfolyamat a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek zavartalanul ki kell elégülnie. A játék, a pszichikumot, a mozgást és az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység.

Cél:

- legyen a gyermek legfőbb, élményt adó örömforrása, szabad cselekvések sorozata
- a játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése, tapasztalatokhoz juttatás, képességfejlesztés
- a kreativitás fejlesztése, erősítése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, illemszabályok, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások)
- A játék kiemelt jelentősége mutakozzon meg az óvoda napirendjében, időbeosztásában.

Feladat:

- a szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségeinek, túlsúlyának biztosítása
- az óvónő tudatos jelenléte biztosítsa az indirekt irányítás felelősségét
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása
- a játék rendjének szokássá válása
- egészséges versenyszellem kialakítása
- nyugodt légkör megteremtése, fenntartása
- élményszerzési lehetőségek biztosítása
- sokféle játéklehetőség biztosítása (átalakítható terek)
- elegendő játékidő biztosítása
- sokféle játékeszköz biztosítása
- a játékszerek és azok használatának megismertetése,
- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése
- szöveg - dallam - mozgás ismétlő játékok; ritmusos játékok gyakorlása
- egyszerű szabályjátékok-játékszabályok megismerése, elfogadása, követelése
- szerepjátékok tartalmának gazdagítása
- egyszerű szabálykövetések elvárása (egyénenként és csoportokban)
- jellegzetes cselekvések, műveletek, hangok utánzása
- a játékszabályok elfogadása és betartása
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba
- barkácsolás, ajándéktárgyak készítése
- játékkészítések
- természetes anyagok előtérbe helyezése
- dramatizálás, bábozás
- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás)
- összerakosgató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján
- élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítése (a valóság és a képzelet közelítésével)

- verbális, mozgásos és manipulatív tevékenységek során önálló szabályra figyelés

Módszer:

- az óvónő tudatos jelenléte, a feltételek biztosítása szükséges az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozásához
- nyugodt játék esetén követő, szemlélő, szabad cselekvést biztosító
- szükség esetén játékkezdeményező, modellnyújtó, problémamegoldó
- támogató, engedő és elfogadó

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- képesek állhatatosan, akár több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni
- játékokban dominánsan jelentkeznek a szerepjáték
- ismert meséket többször dramatizálnak, báboznak
- képesek bonyolult építmények alkotására
- élvezik a szabályjátékokat és törekszenek a normák és szabályok betartására
- társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által megkívánt viselkedési szabályok
- játékok gazdag, kulturált és érthető

4.2. Verselés, mesélés:

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese, vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A művészeti tevékenységeket, játékidőben vagy szabadidőben éppúgy gyakorolhatják a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését valamilyen formában. Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek, mesék. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi élményeket adnak. Mesélni mindennap szükséges az óvodában! A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát. A mese jelentőségét erősíti, hogy különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világvilágának kialakítására, formálására, feltárja a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a különböző viselkedési formákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. A mesélés szokásainak, rítusainak

kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra, a mesék befogadására.

A magyar gyermekköltészet, népi hagyományok gazdag és sok alkalmat adnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Cél:

- a beszéd fonológiai, grammatikai, jelentéstani, valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével
- a hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciálképesség fejlesztése
- a sorrendi felfogás és kivitelezés erősítése

Feladat:

- ritmusérzék fejlesztése
- az anyanyelvi sajátosságok helyes alkalmazása
- szókincsfejlesztés
- a beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése
- a beszédkedv felkeltése és megőrzése
- igény kialakítása az irodalmi élményekre - magyar népköltészet
- eszközbiztosítás (igényes irodalmi anyag összeállítása)
- a beszélgetések a napi tevékenységek során
- beszédművelés
- vers és mesemondások
- irodalmi művek hallgatása, elsajátítása
- népi mondókák (kiszámolók, mintázók, labdázók, párválasztók, felelgetők, lovagoltatók, csiklandozók, altatók, ébresztgetők, dúdolók)
- a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi.
- mesék (állat, tündér, tréfás mesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék)
- verses-mesék hallgatása
- versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek)
- bábszínház az óvodában
- dramatizálás, bábozás
- bemutatás, ismétlés, gyakorlás, beszélgetés, magyarázat
- könyvek, folyóiratok nézegetése
- színházi élmények nyújtása (gyermekelőadások, bábszínházi előadások megtekintése)
- nyelvi humor megjelenítése – észrevétetése

A fejlődés várható eredményei óvodás kor végén:

- szívesen mond spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, ismeri mozgásait
- tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat
- ki tudja egészíteni szóban ismert meserészletet
- képes a hallottak képi megjelenítésére
- megjegyzi a mese legfontosabb elemeit, megnevezi azokat
- óvja a könyv állagát
- szívesen, örömmel hallgatja a mesét
- figyelmesen végig tudja hallgatni óvónőjét, társait
- tisztán ejti a hangzókat

4.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Az ének, a zene, a népi játék, a tánc, a néphagyomány, az ünnep, meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az értékalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra épít. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés, népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtanak a gyermekeknek, felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az énekes népi játékok és a kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe kell vennünk a gyermekek hovatartozását is. A szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet megalapozására az ének-zene, népi játék és tánc érzélem gazdag, jó gyakorlatokat ad.

Cél:

- ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése
- mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása

Feladat:

- természet hangjainak felfedeztetése, megfigyelése
- közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül
- eszökbiztosítás
- ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés
- zenei anyanyelv kialakítása
- a felhasznált zenei anyag igényes és differenciált kiválasztása
- magyar népi énekes, mozgásos játékok, és más népek dalainak játékaiknak megismertetése (egy és kétszemélyes játékok, altatók, hintáztatók, simogatók,

- tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók, körjátékok és dalaik)
- magyar népszokások, a hagyomány dalai, játécai - más népek dalai, játékeinak megismertetése (lakodalmas, alakoskodók, vonulósok, táncok, átalakuló játékok, kapcsolódós játékok, kapuzók)
- ismerkedés a népszokásokkal a négy nagy ünnephez kapcsolódva
- hangszeres zene hallgatása (magyar népzenei alkotások, műdalok, alkalmi dalok)
- rögtönzött hangszerek készítése
- a módszerek egyensúlyának és arányának helyes megtalálása
- óvónői modell meghatározó mivoltának hangsúlyozása

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végén:

- tud természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani
- énekel, dúdolja az ismert dallamokat
- felelgetős dalt énekel társával vagy a csoporttal
- visszaénekel dallamot
- megkülönböztet és reprodukál a halk-hangos, magas-mély
- gyors - lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban
- cselekvéssel kifejezi a dalritmust és az egyenletes lüktetést
- tud egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással
- törekszik a tiszta éneklésre
- figyelemmel hallgatja a bemutatott zenét
- énekel alkalmi dalokat ünnepkörhöz kapcsolódva
- felismer dallamotívum alapján hallott dalt
- dallamhoz mozgást, játékot talál ki

4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Az óvodai vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület, amely magában foglalja a látásnevelést, képalakítást, a plasztikai munkákat, az építést, a környezetalakítást és a műalkotásokkal való találkozásokat. Mindezeket sokoldalú megfigyelésekre, élményekre alapozottan bontakoztatja ki. A műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. Jeles napokkal kapcsolatban a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal megismertetjük a gyerekeket. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek felismerésére. Előtérbe kell helyeznünk a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladatunk a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Cél:

- vizuális látásmód fejlesztése különböző anyagok, technikák megismertetésével
- az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, az igényesség alakítása
- a gyermeki élmény- és fantáziavilág gazdagítása

Feladat:

- az ábrázoló tevékenységekre tér és lehetőség biztosítása az egész nap folyamán
- igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, az esztétikai élmények befogadására
- vizuális tapasztalatnyújtás életkornak megfelelően
- a képi- plasztikai-konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása
- komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakítása
- képi gondolkodás fejlesztése
- tapintási ingerek erősítése
- szín és formavilág gazdagítása
- érdeklődés felkeltése
- kézmozgások finomítása
- a térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- képalakítás rajzzal, festéssel, kézimunkával
- a képfelület kitöltése
- vizuális elemek viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus)
- képalakítás saját élmények, emlékezet után
- képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése
- technikák megismerése,
- színek keverése
- tárgyalakítás, térrendezés, konstruálás, mintázás gyakorlása szabadon
- anyagalakítások, népi kismesterségek bemutatása
- SNI, és autista gyerekeket bevonni a tevékenységekbe
- a tevékenységek igazodjanak az egyéni fejlettségekhez és képességekhez

A fejlődés várható eredményei óvodás kor végén:

- használja a képi kifejezés eszközeit, gyermeki önállóság, saját kifejezési mód jellemzi
- emberábrázolása felismerhető, részletekben gazdag legyen
- képet alkot élmény alapján
- helyes ceruzafogással rendelkezik
- képes új technikákat mintakövetéssel elsajátítani
- megnevezi a színeket, sötét és világos árnyalatokat
- tud formát mintázni
- tárgyakat díszít saját elképzelései alapján
- koordinált kéz- és szemmozgással rendelkezik

- az SNI és autista gyerekek egyéni képességeikhez, fejlettségeikhez igazodjanak.

4.5. Mindennapos mozgás:

A mindennapos mozgás az óvodáskorú gyermek legalapvetőbb szükséglete, legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás, hozzájárul a gyermekek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A mozgás nem szűkül le a mozgás foglalkozásokra, jelen van az óvodai élet minden területén. A torna, mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, testi mozgásos képességeit, hozzájárulnak az összerendezett nagy és kismozgások kialakulásához. Az óvodáskor a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének a szakasza, melyet sokszínű, változatos, érzelmi biztonságban zajlógyakorlási formákkal, kooperatív mozgásos játékokkal kell elősegíteni, lehetőleg a szabadban. Ezáltal kedvezően hat egymásra a mozgás és az értelmi fejlődés.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésére. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. A tornához, játékos mozgásokhoz az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekhez az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán , aktív, a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

Cél:

- a természetes mozgások fejlesztése, stabilizálása (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás)
- testi képességek fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség)
- a természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése
- differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, ritmusérzék, motorikus képességek fejlesztése, testséma és a helyes testtartás alakítása

Feladat:

- az egészséges életmód kialakítására nevelés
- mozgáskultúra fejlesztése
- szervezet erősítése, növekedés elősegítése
- mozgáskoordináció alakítása
- légző, keringési, csont és izomrendszer teljesítőképességének növelése, figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira
- térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése
- egészséges versenyszellem alakítása
- fegyelmezettség, önfegyelem, kitartás gyakorlása
- nagymozgások, rugalmasság, egyensúly tárhuzamos fejlesztése
- szabad játékban végzett mozgásos tevékenységek
- irányított mozgásos tevékenységek
- mindennapos testnevelés
- magyarázat
- gyakorlás, gyakoroltatás
- járás kis és nagy lépéssel
- különböző irányokba fordulással
- különböző tárgyak megkerülésével, átlépésével
- speciális járások, állatjárások utánzása
- rendszeres részvétel az Óvodás Olimpián
- futás egyenes vonalban, irányváltásokkal, különböző tempóban, közbeni tempózással, versenyfutás
- különböző tárgyak megkerülésével, átugrásával

Ugrások, szökdelések:

- távolugrás, magasugrás mélyugrás
- szökdelés egy lábon, páros lábon
- szökdelés helyben és haladva

Csúszás - kúszás, mászás (talajon, padon):

- különböző tempóban, különböző irányban
- különböző szélességű, formátumú helyeken és tárgyakon
- különböző tárgyak megkerülésével, átmászásával, gurulások

Egyensúlygyakorlatok:

- forgások, fordulatok, testhelyzet változtatás

Kéziszer-gyakorlatok:

- babzsák, labda, szalag, karika

Gimnasztikai gyakorlatok:

- kartartások, kar, láb, törzsmozgások, testhelyzetek

Dobások:

- alsódobás, felső egykezes
- labdafogás
- labdavezetés, labdagurítás
- fel-ledobás, labdahajítás

Játékok: szerep, utánzó, futó, szabály, küzdő

Értékelés:

- legyen ösztönző és dicsérő, indokolt legyen
- gyakorlat végrehajtása közben vagy a végén, egy-egy gyermekre, csoportra vonatkozó
- testtartásra, mozgáselemre vonatkozó
- motiválás a helyes végrehajtások és előnyös viselkedésformák kiemelésével (bátorság, tolerancia, segítőkészség, kudarc elviselése)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- a természetes mozgások elemeit elsajátítja
- különbséget tesz a harmonikus, összerendezett járás, futás tevékenységeiben
- ismeri a vezény szavakat, tud a hallottak szerint cselekedni
- betartja és követi az adott szabályokat
- mozgás közben tud irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni
- képes a sor és köralkotásokra
- egyensúlyoz egy lábon, valamint különböző szereken
- tud fél és páros lábon szökdelni
- kisebb akadályokat átugrik
- tud labdát dobni, megfogni, gurítani, célozni
- tud gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni
- szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban
- korának megfelelően bátor, ügyes

4.6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti, emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, vállalja azok védelmét, az értékek megőrzését. A környezet megismerése során a gyermek matematikai tartalmú

tapasztalatokhoz is jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Cél:

- tapasztalatok szerzése a természeti, emberi, tárgyi környezet elemeiről, megfelelő tájékozottsági szint kialakítása a gyermek saját környezetéről
- a környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása, rendszerezése
- hazafiság, szülőföld szeretete, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások megismerése, a közösséghez való tartozás élménye, a nemzeti, a családi, a tárgyi kultúra értékeinek védelmére nevelés

Feladat:

- a környezet tevékeny megismeréséhez elegendő idő, hely, eszköz biztosítása
- sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- önálló véleményalkotás elősegítése, döntési képességek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- helyezzen hangsúlyt a fenntarthatósági szemléletformálásra
- összefüggések megláttatása
- ítélőképesség fejlesztése
- a felfedezés örömeinek érzékeltetése
- sokirányú tapasztalatszerzés biztosítása a környezetről
- a tevékenység szervezeti formáinak biztosítása, eszközbiztosítás
- természet- és környezetvédelem, a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyos a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása
- élettelen természet anyagainak felfedezése
- rácsodálkoztatás az évszakok, időjárás összefüggéseire
- élő természet elemeinek megismertetése: növények, állatok tulajdonságai, élet- módjuk, környezetük, az ember testrészei, külső tulajdonságai, érzékszervek
- család, a család élete, családtagokkal kapcsolatos ismeretek rendszerezése
- foglalkozások, mesterségek jellemzőinek megismertetése
- a felnőttek munkája, a gyermekek tevékenységeinek elemzése
- az óvoda épületének, és környékének felfedezése
- a közlekedéssel kapcsolatos szabályok, ismeretek bővítése, szabálytudat erősítés (különös tekintettel a gyalogos közlekedésre)
- lehetőség biztosítása az elemek összehasonlítására, válogatására geometriai tulajdonságaik alapján
- bal-jobb, alá-fölé, mellé, közé, előtt-mögött, vízszintes-függőleges irányok megláttatása
- helyviszonylatokat kifejező névutók gyakorlása
- a rész és egész viszonyának megismerése

- mikro csoportos, egyéni differenciált foglalkozás megszervezése
- beszélgetés, elbeszélés, bemutatás és magyarázat, gyakorlás, cselekedtetés módszereinek használata
- közvetlen tapasztalatszerzés biztosítása

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén

- tudja személyi adatait
- képes összehasonlítani mennyiségeket
- megfelelő szövegeket alkot a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről
- tudja a meg- és leszámítást a tízes számkörben
- megnevezi a térbeli állások helyzeteinek irányait
- kiválogat alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket megadott szempontok alapján
- ismeri a térbeli alakzatokat
- megnevezi saját testrészeit, érzékszerveit
- tudja az évszakok, napszakok jellemzőit
- ismeri néhány környezetben levő épület funkcióját
- ismeri a közlekedés eszközeit, alapvető szabályait
- ismeri a színeket
- főbb csoportjaikba helyezi az élőlényeket
- jól használja a megismert kifejezéseket
- érzékszínű eleven érzékelés, illatok, színek, hangok, formák, felületek, belső érzetek, ezek változásainak élményszintű átélésére, megnevezésére képes
- jellemző a világ egészére való nyitottság és ráhangoltság

4.7. Munka jellegű tevékenységek:

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, a környezet, a növénygondozás, stb.)

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett tevékenység
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság alakításának fontos lehetősége
- közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés és felelősségvállalás alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel

Cél:

- a munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése
- baráti, egymást segítő kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása
- munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése
- a munka eredményének megbecsülésére nevelés
- a gyermek célirányos fegyelmének, kötelezettségvállalásának alakítása

Feladat:

- folyamatos készülődés az ünnepekre (ajándék készítés, díszítő munkák)
- udvar- és természetrendezés megszervezése
- megbízatások teljesítésére ösztönzés (üzenetátadás)
- segítségadás a kisebbeknek kérésre és önálló indíttatásra
- növények gondozása felnőtt segítséggel
- közvetlen környezetük rendben tartására szoktatás
- az önkiszolgáló munka örömteli, önkéntes tevékenységgé alakítása

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- törekszik az önállóságra, önként is vállal feladatokat
- ismeri az eszközhasználattal járó veszélyeket
- egyéni fejlettségi szintjének megfelelő megbízatásokat végez
- vannak rendszeresen visszatérő feladatai
- pontosan teljesíti megbízatásait
- felismeri a segítségadás lehetőségeit
- gondozza, óvja a környezetében lévő növényeket
- igényli környezetének rendjét, harmóniáját
- az önkiszolgálással kapcsolatos munkákat elvégzi

4.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység – A tanköteles korukat megelőző nevelési évben járók részére szervezett célzott tevékenységek

Azon szakmai elvárás megvalósítása, mi szerint a gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben kell, hogy részt vegyenek, messzemenően megkívánja nevelőközösségünk együtt gondolkodását.

A jogszerű, adaptív helyi megoldások keresése során bizonyos kérdésekben folyamatosan fontos a közös álláspont, illetve az egységes gyakorlat megteremtése, valamint a szülőkkel történő ez irányú együttműködés kialakítása. Ilyen kérdések/területek pl.:

- Alapelv, hogy az iskolai életmódra való felkészítés az óvodába történő bekerüléssel, 3 éves kortól kezdődik.
- Az iskolai alkalmassághoz vezető út komplex, a teljes óvodai nevelési folyamatba ágyazott fejlesztés.
- Az 5-35 perces csoportos foglalkozások időtartama egyfajta lehetőség, az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység szervezése pedig az adott óvodai csoport napirendjében kötelező, és követhető kell, hogy legyen.
- A napi 45 perc iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység értelmezéséhez és megvalósításához jó keretet ad a rugalmasság, melynek érvényesítéséhez az óvodapedagógusok módszertani szabadsága adott.
A 45 perces időtartam megbontható, és szükség/igény szerint célzottan egyénre, mikro-csoportra, csoportra szabható, pl.:
  - utazó gyógypedagógiai foglalkozás: logopédiai foglalkozás stb.,
  - gyógypedagógiai foglalkozás,
  - mindennapos irányított mozgás,
  - szervezett körjáték, népi játékok, kötött irányított mozgásként a tánc,
  - egyéni fejlesztés pld. a délutáni pihenő időben,
- Elhatárolódnunk, az iskolásítási nyomástól – az iskolásítás nem megengedett!
- Fontos tudatosítanunk a szülőkkben is, hogy a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járó korosztállyal célzottan kell foglalkoznunk, és ezt a kitüntetett figyelmet a családban is célszerű megkapnia a gyermeknek.
- A szabad játéknak ezt a korosztályt érintően is létjogosultsága van, melynek során az óvodapedagógus elsődleges feladata nem a fejlesztés, hanem a gyermekek megfigyelése. A tapasztalatok, a megfigyelések eredményei pedig beépíthetők a tervezőmunka során.
- A természetes fejlődési utak támogatása nem ellentéte, mint inkább feltétele az eredményes iskolakezdésnek.
- Bármely szervezési keretben gondolkodik is a pedagógus, mindig az adott gyermek, az egyén az első – lévén, hogy minden gyermek fejlesztési célja egyedi –, és ezt követi a csoport.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai valamint az óvodai

nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák későbbi fejlődésének lehetőségeit, majdani motivációját. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Cél:

- az attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése
- a természeti és társadalmi környezet megismertetése közvetlen tapasztalással, tapasztalatainak bővítése, rendezése
- az anyanyelv fejlesztése, melyet mintaadással, beszédkedv-fenntartással, meghallgatással, kérdésekkel - válaszokkal alakítunk
- spontán tapasztalás, ismeretszerzés rendszerezése, bővítése
- kreativitás fejlesztése az érzékelés - észlelés - emlékezés figyelem - képzelet - gondolkodás útján
- a tanulást támogató környezet megteremtése

Feladat:

- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés biztosítása
- a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása
- érdeklődésre, kíváncsiságra építve biztosítani változatos tevékenységeket, pl. kirándulás, múzeum, kiállítás, mozi, színház, bábszínház stb..
- a gyermek értelmi képességszintjének megállapítása az egyéni fejlesztéshez
- egyéni, fejlesztő értékeléssel a gyermek személyisége kibontakozásának segítése
- utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulással szokások alakítása
- lehetőség biztosítása a bátor kommunikációra, a mindennapos mondókázásra, verselésre, nyelvtörők, nyelvi játékok megismerésére
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés megszervezése
- a játékon és a tanuláson keresztül spontán változatos tapasztalatszerzés és ehhez kapcsolódó gyűjtögetés, elemeztetés, rendszerezés jelenjen meg a tevékenységekben
- a gyakorlati probléma megoldás
- a játékos, cselekvéses tanulás biztosítása

- élmények elmondása, feladatok megoldása épüljön be a tanulási folyamatba
- a néphagyományőrzés illeszkedjen a tevékenységekbe, különösen vers-mese, ének, környezetismeret, rajz területén
- a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a pedagógus a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén

- a tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére törekszik
- változások tartalmát szóban tudja kifejezni
- figyelem összpontosítására képes
- problémafelismerő és megoldó képessége korának megfelelően fejlett
- önként vesz részt a különböző tevékenységekben
- felismeri tévedéseit, tud értékelni
- ismereteit a gyakorlatban is tudja alkalmazni

4.9. Idegen nyelvi nevelés - angol

Az idegen nyelvi nevelés korai, kisgyermekkori elkezdésének jelentősége azon a felismerésen alapszik, hogy a beszéd fonológiai és motorikus rendszere még nem alakult ki teljesen, így az idegen nyelvben előforduló eltérések elsajátítása nem okoz akkora gondot, mint idősebb korban. A szakirodalomban egyre több a támogatója a korai nyelvi nevelésnek, miután számos kutatás foglalkozott a kérdéssel. Több agykutató is kimutatta, hogy a kisgyermek agya nem terhelhető túl (ez volt az elsődleges érve az ellenzőknek) ha játékosan, anyanyelv tanulását modellezve „adjuk át” a második nyelvet. A gyakorlatban szerzett tapasztalataink alapján mi is mondhatjuk, hogy a kisgyermekkorban az idegen nyelvi nevelésnek, a nyelv könnyed elsajátításán túl, a gyermek személyiségfejlődésére is pozitív hatással van.

- a kisgyermek "analfabéta" lévén kizárólag beszédként éli meg a nyelvtanulást, hasonlóan az anyanyelv elsajátításához
- a gyermek artikulációs bázisa bizonyos életkor előtt /7-8 év/ képes rugalmasan idomulni, ez az oka annak, hogy óvodás korban szinte akcentus nélkül képes elsajátítani az idegen nyelvet / ha az átadó is akcentus nélkül beszél/
- természetesnek éli meg a kétnyelvű házaspárok utódaihoz hasonlóan) az anyanyelvétől eltérő idegen nyelvek létét, s azon való kommunikáció lehetőségét
- kétnyelvű gyermekek vizsgálata során kiderült, hogy akik több kódot ismernek és használnak egy fogalomra, tárgyra, cselekvésre, azok nemcsak nyelvi készségeiket tekintve fejlettebbek, hanem gondolkodásuk rugalmasabb,

asszociációs képességük is jobb

- az idegen nyelvi nevelésben felhasznált versek, mondókák, játékok révén bepillantást kap más népek kultúrájába, mely a másság elfogadását már kora gyermekkorban természetessé teszi számára.

Cél: az idegen nyelv megszerettetése, érdeklődés felkeltése

- természetes, mindennapi beszédhelyzetekben a jó kiejtéssel használt, idegen nyelv hallása, ismétlése, később használata
- a mondókák, énekek játékos átadása sok-sok ismétléssel
- néhány angol-amerikai szokás, hagyomány bemutatása képek, mondókák, mesék segítségével

Tartalom: beszédzándékok: köszönés, üdvözlés, bemutatkozás, megköszönés, utasítások, kérés, elfogadás, visszautasítás.

Leggyakrabban használt nyelvtani formák, fogalomkörök:

- felszólító mód /let' s go to the bathroom/
- egyszerű és folyamatos jelenidő /today is Monday, we are jumping/
- egyszerű kérdések, egyszavas válaszok /how old are you – 5/
- néhány előjáró szó ismerete /in, on, under/
- lét kifejezésére szolgáló ige / to be/
- a CAN modális segédige használata
- a DO segédige használata a LIKE igével kérdésben és rövid válaszban

Témakörök: állatok, számok 1-20, néhány étel és ital, időjárás, színek, ruhadarabok, a szoba részei, testrészek, terítékek, játszótéri játékok és cselekvések, érzelmek, közlekedési eszközök, Haloween, Mikulás, Karácsony, Húsvét, anyák napja, mondókák, dalok, versek – mindig alkalmazkodva a csoport aznapi programjához, foglalkozásokhoz

Módszer: a kétnyelvű elsajátítást modellezzük: a héten egy nap egész délelőtt együtt van a csoportban az anyanyelvi és az angol nevelő. Felváltva, illetve kis csoportokban együtt foglalkoznak a gyerekekkel. Az idegen nyelv elsajátítása a mindennapi tevékenység, leginkább a játékon keresztül történik, használva minél több érzékszervüket /kép, zene, mozgás, ha lehet ízlelés/. Totális testi válasz módszere: ebben a korban a tanulás sokkal kisebb mértékben alapul a verbalitáson, mint később, ezért a mozgás, cselekvés, az érzékszervekkel való befogadás és szituációkból való értelmezés mind az értelem teremtést szolgálja. A gyermeknek van ideje feldolgozni a hallottakat, látottakat, a pedagógus nem követeli a nyelvi választ, elég, ha jelét látja az értésnek: mozgással, magyar válasszal.

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végén:

- a gyermeknek természetessé válik az angol nyelv jelenléte, hallása minden nap

- a gyermek tudja követni a pedagógus egyszerű utasításait
- megért rövid ismert elemekből álló közléseket és ezekre tud reagálni
- felismer számára fontos részleteket néhány mondatos közlésekben
- egyszavas válaszokat tud adni egyszerű kérdésekre
- a tanult szavakat, mondatokat tudja ismételni
- ha helyes kiejtést, hanglejtést hallott, azt fogja használni
- a gyermek tudhat egyszerű információkat kérni és adni
- a gyermek ismételheti a tanult dalokat és verseket

5. Sajátos tevékenység tartalom

5.1. Néphagyományőrzés, népszokások

A népszokások a kultúra hagyományozásának spontán formái, ezért megtartásuk fontos.

Közvetítenek:

- magatartási módokat
- cselekvési módokat
- illemtant
- erkölcsi értékeket
- művészi formákat

Az óvodai nevelésben a néphagyományőrzés folyamatosságát a mindennapok hagyományőrző tevékenységei és a jeles napok tevékenységei adják.

A 2000-2001-es tanévtől táncpedagógus népművelő segíti munkánkat heti 1 alkalommal. Gyermektánc tanítása és népi hagyományok bemutatója színesíti hagyományőrző programunkat.

5.2. Jeles napok

Ősz: szüretetek, Mihály napi búcsú

Tél: András nap, Borbála nap, Advent, Mikulás, Luca nap, Karácsony, Újév, Farsang

Tavaszi: Húsvét, Pünkösöd (Húsvét után 50. nap), Gyermek nap

Nyár: Aratás

5.3. Óvodánk hagyományai:

Víz napja (Március 2)

Föld napja (Április 22.)

Madarak és fák napja (Május 20.)

Cél: a gyermek harmonikus fejlesztése a néphagyomány éltetése, a természetóvás gazdag eszköztárával. A gyermekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása. A néphagyomány éltetése és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át a családok aktív együttműködésével

Feladat:

A külső világ tevékeny megismerése:

- találós kérdések
- népi jóslások
- jeles napok
- népszokások

Vers, mese, dramatikus játék

- népmesék
- mondókák
- közmondások
- rigmusok
- időjóslások
- névcsúfolók

Ének, zene, énekes játékok:

- mondókák
- énekes gyermekjátékok
- népdalok
- hangszeres népzene

Rajzolás, mintázás, kézimunka

- tárgykészítő népi játékok
- sodrások, fonások, szövések
- gyöngy-fűzés
- agyagozás, korongozás
- mézeskalács-sütés
- nemezelés

Mozgás, mozgásos játékok

- ügyességi és sportjátékok

Módszer:

- a jeles napokat hosszabb előkészület vezet be

- a gyermek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítjuk a változatos tevékenységeket
- együtt játszás
- együtt munkálkodás
- tervezgetés
- a várakozás örömtelivé, izgalmassá tétele
- beszélgetés
- bemutatás
- magyarázat
- ismétlés
- spontán és irányított megfigyelések

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végén:

- ismer számos életkorához közelálló népszokást, népi játékot, népi rigmusokat, énekeket
- elsajátított egyszerű kézműves technikákat
- kialakult a környezethez való kötődés, összetartozás igénye
- kialakult a megőrzés és az újra alkotás vágya
- örömmel vesz részt az év kör alapján kiválasztott jeles napokon
- ismeri az egyszerűbb, játékos néptánc elemeket
- megkülönbözteti, felismeri a bemutatott népi hangszereket
- igényli a hagyományörzés gyermeki formáit

6. Speciális nevelési tevékenység

6.1. Gyermekvédelem:

Gyermekvédelmi munkánkat többek között az 1997 évi XXXI.törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról határozza meg.

A törvény kimondja a 11.§-ban, hogy a gyermeki jogok védelme mindenkinek kötelessége, "aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik".

Az 1989-es New York-i Egyezmény kimondja, hogy minden - a gyermekeket érintő - döntésnél a gyermek mindenekfelett álló érdekét kell figyelembe venni.

Az Egyezmény szól még arról, hogy a gyermekeket megillető alapvető gondoskodások között szerepel a gyermeknek a lehető legjobb egészségi állapothoz való joga, az emberi méltósághoz való joga, a jó hírnévhez való joga. A törvény, támogatást nyújt a hatékony szakellátások kiépítéséhez, a meglévő intézmények korszerűsítéséhez és a szolgáltatások fejlesztéséhez.

Mindenekfelett a gyermek érdekeit védve, a megfelelő háttér biztosítása, valamint a szociális segítség megadása a célunk.

Emellett az állam gyermekjóléti alapellátásokkal segíti a család és közfeladatok ellátását. A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok igen összetettek.

Ezek a következők:

- a gyermekekkel való jó kapcsolattartás, a pedagógus kollégákkal való együttműködés, a szülők körében végzett feladatok mind a gyermekvédelmi felelős feladatkörébe tartozó tevékenységek.
- Megfelelő szemléletformálás úgy pedagógussal, mint szülővel, vezető óvónővel, mind a gyermek érdekeit szolgálva
- A helyi pedagógiai program elkészítésében való részvétel a törvényben leírtak jelölésével történjen
- A szülők felé naprakész információ szolgáltatása tanácsadással egybekötve
- Az információ áramoltatásához megfelelő tájékozottság, szakirodalom ajánlása a nevelőtestületben és a szülők körében egyaránt
- Esetenként, ha szükséges a családlátogatás, esetleg szülői értekezleten való részvétel, aktív tájékoztatással egybekötve
- Külső intézményekkel való kapcsolattartás fontos segítséget nyújthat. (Családvédelmi és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal, Intézményirányítási Osztály)
- Szoros kapcsolat az óvodai szociális munkással (II. ker CSJK munkatársa)
- Megfelelő nyilvántartás vezetése nagycsaládosokról, valamint a szociálisan rászorultakról
- Pályázatok felkutatása illetve felhasználása egyes esetekben, az életminőséget javító feltételek kialakítása érdekében
- Korszerű, speciális módszertani feladatok kialakítása ilyen irányú önkormányzati kezdeményezésekre
- Szakmai továbbképzéseken való részvétel

Helyi lehetőségeink:

- Társintézményekkel való kapcsolattartás megerősítése
- (gyermekorvosi rendelő – védőnő, bölcsőde, iskola, Pedagógiai Szakszolgálat, Család-és és Gyermekjóléti Központ)
- Részletes, pontos nyilvántartás vezetése
- Tájékoztatás, naprakész információ nyújtás
- Hátrányok enyhítésére a térítés mentesség illetve kedvezmény biztosítása
- Indokolt esetben rendszeres nevelési segélyre javaslat tétel

Óvodaigazgató feladata:

- együttműködik a gyermekvédelemben érdekelt szervekkel, személyekkel, hatóságokkal
- felelős az óvodában folyó gyermekvédelmi munkáért
- étkezési kedvezményt állapíthat meg
- kedvezményekre javaslatot

tesz Gyermekvédelmi felelős

feladata:

- pontos kimutatást vezet az érintett gyermekekről
- kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szervekkel
- figyelemmel kíséri a törvényi változásokat
- segítséget nyújt az óvónőknek

Óvónők feladata:

- a gyermekek veszélyeztetettségének, hátrányos helyzetének észlelése
- jelzés az óvodai gyermekvédelmi felelősnek- közreműködés a gyermekvédelmi feladatok ellátásában
- felzárkóztató, tehetséggondozó munkával elősegíteni a gyermekek személyiségfejlődését

6.2. Szolgáltatások

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások

Logopédia:

- Heti rendszerességgel
- Az óvodában logopédiai ellátásban részesülnek utolsó évben az iskolába menő gyermekek részére

Fejlesztőpedagógia:

- Heti rendszerességgel
- Az óvodában pszichológus és logopédus méri az 5 éves gyermekeket.
- Akinek bármilyen lemaradása van, az óvodában vagy a Pedagógiai Szakszolgálatban fejlesztik

Gyermekorvos – védőnő:

- Gyermekorvos az óvodában nincsen, a gyermekeket csak a saját házi orvosuk látja. A védőnő akkor látogat az óvodába, ha valamilyen okból kihívjuk.

Önköltséges szolgáltatások

Az óvodában a tanév során több alkalommal szervezünk kulturális, művészeti programokat. A csoportok vegyes életkorú összetétele miatt szívesebben hívunk az óvodába előadókat. Az év folyamán többször meglátogat bennünket a bábszínház, ünnepeinken különböző zenekarok lépnek fel. Ezeket a programokat a szülők finanszírozzák.

6.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Jogi szabályozás:

- Intézményi alapító okirat
- 1998.évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 21/2012. (X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről

Sajátos nevelési igényű gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd.

Általános elvek:

- Az alapszabályokban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek.
- Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.
- Minden kisgyermek fejleszthető. A nevelés hatására a neurodivergens kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.
- Azon képességeket, amelyeknek fejlődése részlegesen zavart szenvedett és/vagy késve jelentkezett, szükséges segítőleg megtámogatni, fejleszteni
- A sajátos nevelési igényű gyermekek is különbözőek, egyediek, ezért sajátos nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy mint bárki más.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek elsősorban gyermekek és csak másodsorban sajátos nevelési igényűek. Ez azt jelenti, hogy a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztésre nekik is szükségük van.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknek ugyanúgy joguk van az érzések, a tapasztalatok átéléséhez. Ezekről való megóvásuk annyit jelentene, mint kizárni őket a világból
- A sajátos nevelési igényű kisgyermeknek joga van sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely bizonyos speciális életmóddal jár együtt.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermek sikeresen illeszkedjen be környezetébe
- Óvodánk az együttnevelés hatására váljék befogadóvá, inkluzívá, gyermekeinknek, nevelőtestületünknek és a szülőknek természetes legyen az elfogadás, a tolerancia.

- A speciális személyiségfejlesztés eredményeként, életkorának, képességeinek megfelelő legmagasabb fejlettségi szintet érje el
- A nevelési programunkban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljön
- A terápiák programjai váljanak az óvoda nevelési programjának tartalmi elemeivé
- Az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez
- Fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg
- A SNI gyermeket a fejlesztés ne terhelje túl

Óvodánkban vállaljuk azon **AUTISZTIKUS TÜNETEKET MUTATÓ** gyermekek integrációját, akiket a szakértői bizottság szakvéleménye együtt nevelésre javasol.

Az autizmus lényege: a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, mely jellegzetes viselkedési tünetekben valósul meg. Az autisztikus gyermekre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése.

Az autizmussal élő gyermekek speciális igényeiből adódó feladataink:

- A szociális és kommunikációs készségek fejlesztése
- A fogyatékspecifikus környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátítása
- A mindennapi gyakorlati készségek speciális módszerek segítségével való tanítása
- Az autista gyermekeknek, önmaguknak is cselekedniük kell önmagukért. A pedagógus a szükséges feltételek megteremtésében segíthet.
- Csak ők tudják érzékeltetni, hogy mire van szükségük. A pedagógusnak értő figyelemmel kell feléjük fordulnia.

Az integrálás lehetőségének feltételei, általános elvei:

- Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben a Tanulási Képességeket Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye
- Az autisztikus gyermek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és speciális módszerekben képzett szakember vagy gyógypedagógiai asszisztens jelenléte szükséges.
- Az integrációt a teljes nevelőtestület vállalja, az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti
- A gyermekkel és szülővel való személyes találkozást követően, az óvodaigazgató az óvodapedagógusokkal és a gyógypedagógussal egyeztetve dönt a csoportbeosztásról

- A felvétel hat hónapos próbaidővel történik. A SNI gyermek nem terhelheti túl a csoportban élő gyermekeket, felnőtteket.
- Olyan gyermeket tudunk fogadni, aki sem önmagára sem társaira nem veszélyes, társak között nevelhető.
- Legyen képes a közösségben együttműködni.
- Tudjon a felnőttekkel és a társaival kommunikálni, lehessen vele kontaktust teremteni.
- Legyen képes szükségleteit jelezni társai és a felnőttek felé.
- Felnőtt segítségével legyenek képesek elemi szinten ellátni magukat.

Szakértői Bizottság által kiállított szakvélemény tartalmazza:

- A sajátos nevelési igény tényét, annak okait
- Az integrált nevelés lehetőségeit
- Nevelési javaslatokat, fejlesztési területeket,
- A fogadó intézmény kijelölését név szerint
- Kontroll vizsgálat időpontját

Az „autizmus-barát,, közösségi ellátás feltételei:

Csoportszervezés: csoportonként maximum 2 autisztikus tüneteket mutató gyermek fogadását tudjuk biztosítani.

Személyi feltételek:

- Felkészültség, tájékozottság
- Megfelelő számú gondozó személy (asszisztens)
- Rugalmasság (az egyéni szempontokhoz való alkalmazkodás)

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező utazó gyógypedagógus, terapeuta segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez. A pedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak feladata, hogy a szülőkkel olyan együttműködő kapcsolatot alakítsanak ki melyet a bizalom, elfogadás, folyamatos kommunikáció és kapcsolattartás jellemez.

Ennek alapja legyen a kölcsönös tisztelet, segítő együttműködés. Az érintett és a többségi szülők viszonyában elsődleges legyen a tolerancia, az előítélet-mentesség és a segítőkészség.

Tárgyi feltételek:

- Megfelelő tér
- Eszközök, játékok
- Speciális kommunikációs segítség eszközei

A protetikus környezet kialakítása:

Az autizmussal élő gyermekek nem vagy csak igen korlátozott mértékben képesek olvasni szándékainkat, vélekedéseinket, érzelmeinket, még a legjobb képességűek sem mindig értik pontosan, hogy mit miért teszünk, és, hogy megközelítőleg mire számíthatnak.

Feladatunk a bejósolhatóság és az érthetőség megteremtése.

A vizuális támogatás a megértés kulcsa. A vizuális információt a protetikus (támogató, segítő) környezet kialakítása adja, mely a következő elemekből áll:

1. a tér strukturálása
2. napirend
3. tevékenységsszervezés
4. egyéb vizuális segítségek

Az autista gyermek fejlesztésének elvei, feladatai:

- A szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése
- Az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása
- A sztereotíp és inadekvát viselkedések kialakulásának megelőzése, ill. korrekciója
- A fogyatékoságspecifikus környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátítása

Egyéni fejlesztési terv:

Az egyéni fejlesztési terv elkészítése, amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a diagnózis BNO kóddal szerepel a gyógypedagógus feladata. Amennyiben BNO felsorolás nem szerepel a diagnózisban, óvodapedagógus készít fejlesztési tervet.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza:

- a – gyermek nevét, születési idejét
- óvodai felvétel idejét
- szakértői bizottság megnevezését, a szakvélemény dátumát és a felülvizsgálat idejét
- a diagnózist, a vizsgálati eredményt
- fejlesztendő területeket
- elért eredményeket

Óvodánkban az óvodapedagógus az egyéni fejlettséget minden tanév szeptemberében és májusában DIFER teszttel méri. A mérések elsősorban diagnosztikus jellegűek

A személyiségfejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére pontosan nem határozhatók meg, mindenkor az autizmus súlyossága, a gyermek mentális képességei és a fejlődési ütem közösen alkotják a képet.

Sikerkritérium:

- A gyermek - beilleszkedése
  - fejlődése
  - együtt haladása
- Tankötelezettségi korra a gyermek eléri az iskolakészültséget, amellyel elkezdheti iskolai tanulmányait
- elfogadás – a neurodivergens és egészséges gyermekek, szülők részéről
- alkalmazkodás – a neurodivergens és egészséges gyermekek, szülők részéről
- tolerancia - a neurodivergens és egészséges gyermekek, szülők részéről

Eszközigény a fejlesztés érdekében

Az óvodában meglévő játékokat, eszközöket használjuk az autista gyermekek fejlesztéséhez. Speciális eszközrendszer fejlesztése, bővítése a gyermek fejlődésével párhuzamosan.

Környezet - napirend, folyamatábrák, munkaszervezés, munkarend

Vizuális – képi segédeszközök, vizuálisan segített kommunikáció-segédeszközök használata.

7. Az óvodai élet feltételrendszere

7.1.. Óvodai életünk megszervezése

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Programunk eredményes megvalósításához olyan napirendet terveztünk, melyben biztosított:

- örömteli hangulat, feszültségmentes légkör
- folyamatosság és rugalmasság, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához, és a változó környezethez.
- pihenőidő
- étkezési idő
- a játék kitüntetett szerepe

- játékba integrált tanulás
- mozgás

Napirendünk igazodik:

- a különböző tevékenységekhez
- a gyermekek egyéni szükségleteihez
- a helyi szokásokhoz, igényekhez

Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, élősztavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van.

Az óvodapedagógus a gondozás során is nevel, kapcsolatot épít ki a gyerekekkel, segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését kötelező dokumentumok, továbbá a gyermekek megismerését fejlesztését rögzítő dokumentumok is szolgálják.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő minden foglalkozást óvodapedagógus irányítja.

A gyermekek fejlődésének nyomon követését a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányaik megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészítjük ki, az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszert (DIFER) alkalmazunk.

NAPIREND JAVASLAT (szeptember – május)

7.00 -11.30	<ul style="list-style-type: none"> • játék, szabadon választott tevékenységek • testápolási tevékenységek • folyamatos reggeli 9.00 óráig • játékba integrált tevékenységek a teremben vagy a szabadban, készség és képességfejlesztések, párhuzamosan végezhető egyéni differenciált fejl. • tízórai - gyümölcsfogyasztás • levegőzés - séta – kirándulás
11.30-12.30	<ul style="list-style-type: none"> • testápolási tevékenységek, ebéd
12.30 -15.00	<ul style="list-style-type: none"> • testápolási tevékenységek • mindennapos mese, pihenés, alvás • uzsonna.
15.00- 18.00	<ul style="list-style-type: none"> • játék, szabadon választott tevékenységek • délutáni szolgáltatások

NAPIREND JAVASLAT (június – augusztus)

7.00 -11.30	<ul style="list-style-type: none"> - játék a teremben vagy a szabadban - testápolási tevékenységek - folyamatos reggeli 9.00 óráig - játék a teremben vagy a szabadban -úszás a Külker Sportparkban (Budakeszi ovi)
11.30 -12.30	<ul style="list-style-type: none"> - ebéd - testápolási tevékenységek
12.30 -15.00	<ul style="list-style-type: none"> - mindennapos mese, alvás - uzsonna
15.00- 18.00	<ul style="list-style-type: none"> - folyamatos játék a szabadban, rossz idő esetén a teremben

Hetirend javaslat tervezett tevékenység szervezeti formájában

Életkor	Kötetlen	Kötött
3-4 évesek délelőtti, játékba integrált tanulás	külső világ tevékeny megismerése (1) verselés, mesélés naponta) ének, zene, népi játék, tánc (1) rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (1) angol az egész délelőtt folyamán mindennapos mozgás	mindennapos mozgás (1) angol (heti 1x20 perc)

5-6-7 évesek délelőtti, játékba integrált tanulás	külső világ tevékenység megismerése (naponta) verselés, mesélés (naponta) rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (2) angol az egész délelőtt folyamán mindennapos mozgás	mindennapos mozgás (1) angol (heti 2x30 perc) énekek, zene, népi játék, tánc (2)
---	---	---

7.2. Óvodánk csoportszerkezete

Vegyes életkorú minden csoportunk; kialakításában a szülők és az óvoda testületének elképzelése egymásra talált, hogy testvérek vagy barátok egy csoportba járhatnak, vagy óvodapedagógust választhassanak.

Figyelembe vesszük még a fiúk-lányok optimális arányát és, hogy hasonló számban legyenek kis – középső – és nagycsoportos korúak egy csoporton belül.

Évtizedekig nagyon jól működtek a vegyes csoportjaink, bár az óvodapedagógusoknak komoly feladat volt a tevékenységek optimális szervezése, a fejlettség szerinti egyéni differenciálás. Mégis, minden nehézsége ellenére szerettük a családias, jó hangulatú vegyes csoportokat.

Az utóbbi években azonban egyre többször felmerül bennünk a homogén csoportok igénye. Évről évre egyre többen vannak atipikus fejlődésű gyermekek az óvodában.

Az Ó ellátásuk olyan figyelmet kíván, hogy a különböző korcsoportú gyermekekre való odafigyelés, az életkori differenciálás sokszor már túl nagy feladat. Az életkori különbségek is egyre nagyobbak. Amikor a vegyes életkorú csoportszerkezet mellett döntöttünk, óvodánknak még nem volt körzete. A kerület óvodáiból a 4. életévet betöltött gyermekek érkeztek hozzánk. Mióta körzetünk van, nagyrészt három éves gyermek érkezik, akik közül sokan nyári vagy őszi születésűek. Ugyanakkor sokan kérik hat évesen az iskolakezdés alóli felmentést. Így alakulhat ki az a helyzet, hogy egy csoportban van az éppen csak három éves és a hat évet már betöltött gyermek. Ehhez jönnek még az SNI és a valamilyen ok miatt kihívást jelentő gyermekek.

Nagy dilemma, hogy mi tévők legyünk? Sokkal ésszerűbb lenne, ha áttérnénk a homogén csoportszerkezetre, ugyanakkor elveszne óvodánk „egyéniisége”, különlegessége, miszerint nálunk a testvér, szomszéd, jóbarát a választott óvó nénijéhez járhat.

7.3. Óvodánk személyi feltételei

***„Azért vagyok pedagógus, hogy a természetnek nyers gyémántjait
szép vigyázattal csiszoljam kristályba.”
(Német László)***

Óvodánk dolgozói	Létszám
Főiskolai végzettségű óvodapedagógus + angol nyelvű óvodapedagógus	15 + 2
Munkatársak	16

- Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, személyisége az elfogadó és segítő - támogató attitűdön alapszik.
- Gyermekcsoportonként két főiskolai végzettségű óvodapedagógus dolgozik heti váltásban 1-1,5 órás átfedéssel. A pedagógusok köréhez tartozik még az óvodaigazgató és óvodánként egy-egy angol nyelvű tanár.
- Az aggasztóan megemelkedett számú atipikus fejlődésű gyermekek ellátásához nélkülözhetetlen segítség az óvoda pszichológusa és gyógypedagógusa.
- A Budakeszi úti és Labanc utcai Óvodába egyaránt 3 – 3 fő asszisztens segíti az óvodapedagógusok mindennapjait.
- Minden csoportnak egy-egy dajkája van, akikkel olyan összhangban dolgoznak, mely a gyermekek érdekeit szolgálja minden értelmében és mindenekfelett.
- Az óvodaigazgató munkáját két felsőfokú (főiskola – egyetem) végzettségű óvodatitkár segíti 8 órás és 4 órás státuszban.
- Technikai dolgozókhoz tartozik még óvodánként egy – egy konyhai munkatárs, egy teljes állású mosó-takarítónő, egy négy órás takarító és egy-egy karbantartó.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozásokat óvodapedagógus irányítja; ugyanakkor, ha reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakokban a gyermekek felügyeletét a nevelő oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott pedagógiai asszisztens, vagy dajka munkatársak is elláthatják.

A nevelőtestület és a pedagógiai munkát segítőképzés mutatói és kompetenciáik megfelelően szolgálják a Pedagógiai Program cél-, és feladatrendszerének eredményes megvalósítását. Az óvodapedagógusi alapképzésen túl többen rendelkeznek egyéb végzettséggel, szakvizsgával vagy azzal egyenértékű képzettséggel.

A pedagógiai munkát segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák többsége szakképzett, közülük évente többen is folytatnak a szakmai munkát kiegészítő, vagy új pedagógiai végzettséget nyújtó tanulmányokat.

Az óvodapszichológus tevékenységének fő célja

- A nevelőmunka hatékonyságának segítése, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme.
- Közvetlen segítség nyújtás az óvodapedagógusok nevelő-fejlesztő munkájához, valamint konzultációs lehetőség biztosítása a szülők számára is gyermekük nevelésével, fejlesztésével, óvodai beilleszkedésével kapcsolatos kérdésekben.

Az óvodapszichológus feladatai

A szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben végzi munkáját.

Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segíti a pedagógusokat és a szülőket is a gyermekek nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában.

Csoportlátogatások alkalmával megfigyeli a gyermekek tevékenységét.

Játék közben segíti a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését.

Pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, képességvizsgálatokat végez, főként az iskolára való felkészülés érdekében.

Terápiás vagy más fejlesztés szükségessége esetén:

- szülőkkel és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után megszervezi a gyermek tovább irányítását a megfelelő szakellátó intézménybe,
- A pedagógusok és a szülők jelzése alapján tematikus előadásokat, fórumokat tart fejlődés lélektani, nevelési, vagy a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben.
- Közreműködik az óvodai mentálhigiéné, egészségfejlesztés személyközi konfliktusok terén szükséges prevenciók tevékenységben.
- Az óvoda és a szülők jelzéseinek figyelembevételével végzi tevékenységét.

A gyógypedagógus – a gyógypedagógusi ellátás fő célja

- A nevelőmunka hatékonyságának segítése, a gyermekek személyiségének fejlesztése.
- Az óvodapedagógusok nevelő-fejlesztő munkájának segítése az SNI gyermekek megfelelő nevelése érdekében.
- A szakmai elvárásoknak megfelelő dokumentációk vezetése.

A gyógypedagógus feladatai

- Fejlesztési tervek elkészítése a SNI gyermekek fejlesztéséhez
- Egyéni fejlesztések
- A szakértői vélemények érvényességének nyomon követése.
- Folyamatos és naprakész kapcsolattartás az érintett gyermekek pedagógusaival
  - Időszakonként írásbeli értékelés készítése a fejlesztésben részesült gyermekekről, közös konzultáció keretében ezek megosztása és megbeszélése az érintett óvodapedagógusokkal.

- Team munka pedagógusokkal, gyógypedagógiai asszisztensekkel, logopédussal, pszichológussal.
- Szükség és igény szerint további konzultációkat, megbeszéléseket biztosítanak/kezdemenyeznek a pedagógusok számára.
- Nevelőmunkát segítő alkalmazottaknak igény és lehetőség szerint szakmai segítségnyújtás, esetmegbeszélések szervezése.
- Szülőkkel való kapcsolattartás
- Félévente legalább egy, szükség szerint több alkalommal tájékoztató, valamint együttműködést erősítő fogadó órák biztosítása a szülők számára.
- Szakmaközi kapcsolattartás
- Utazó gyógypedagógusokkal
- Szakértői Bizottsággal
- Szakszolgálat gyógypedagógusaival, logopédusaival, pszichológusaival
- Egyéb szakemberekkel pl. óvoda pszichológusaival
- Munkaterv szerint részvétel a kerületi Gyógypedagógusok – munkacsoport foglalkozásain.

Gyógypedagógiai asszisztensek - a gyermekek és a pedagógusok segítői

Intézményünkben az óvodapedagógusok mellett szinte nélkülözhetetlen segítséget nyújtanak a gyógypedagógiai/ pedagógiai asszisztensek. A gyermekek szeretete mellett nagyfokú türelemmel és empátiával, valamint határozottsággal is kell rendelkezniük. Feladatkörük sokrétű, melyeket az óvodapedagógusok irányításával de a gyógypedagógusokkal való konzultáció alapján végeznek.

A gyógypedagógiai asszisztensek általános feladatai:

- Figyelemmel kíséri a gyermekcsoportra, vonatkozó terveket, azok megvalósítását az érintett gyermek számára felelősségteljesen segíti.
- Az óvodapedagógus által vezetett tevékenység/foglalkozás során segít bekapcsolódni, vagy más a párhuzamosan végezhető tevékenységet ajánl fel
- Segíti, bátorítja a gyermekeket az egyéni és csoportos feladataik megoldásában, szükség szerint egyéni segítséget nyújt, részt vesz a lassabban haladó, egyéni segítséget igénylő gyermekek támogatásában.
- Az óvodapedagógus más irányú elfoglaltsága idején felügyel a gyermekcsoportra. hasznos időtöltésre ösztönözi a gyermekeket.
- Aktívan közreműködik a séták és kirándulások, valamint az óvodán belüli és kívüli programok szervezésében és lebonyolításában.
- Aktívan részt vesz a gyermekek környezeti, személyi higiénés szokásainak gondozási teendőinek ellátásában: étkezésnél, öltözködéskor, tisztálkodásban, levegőztetés előkészítésénél és a lebonyolításában.
- Tevékenysége során alkalmazza a bátorítás, a példamutatás, a fokozatosság, a differenciálás, a meggyőzés, az ellenőrzés és értékelés módszereket.

- A szociális problémákat igyekszik felismerni, ezek eredményeiről az óvodapedagógust folyamatosan tájékoztatja.
- A gyermekek óvodai munkájáról a szülőknek tájékoztatást nem ad, hanem a megfelelő pedagógushoz irányítja őket.

7.4. Óvodánk tárgyi – dologi feltételei:

A helyi nevelési program megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak. Az óvoda épülete, kertje, berendezései mind a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését. A csoportszobák kialakítása, az udvar berendezése lehetővé teszi a gyermekek mozgás- és játékgigényének kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, természetes anyagokkal vesszük körül. A gyermekeket körülvevő környezet otthonos, barátságos, játékra motiváló, melyek alakításában a gyermekek, adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. A gyermekek által használt játékok, eszközök számukra hozzáférhető módon, de a biztonságra törekedve kerültek elhelyezésre. Óvoda munkatársainak munkakörnyezete megfelelő, a szülők fogadására külön helyiség áll rendelkezésre. Az óvoda épületének adottságaiból adódóan helyiségek hiányoznak (tornaterem, orvosi szoba, elkülönítő, logopédiai szoba, nevelőtestületi öltöző stb.) Részletes eszközlista a mellékletben található.

8. Óvodánk kapcsolatrendszere

8.1. Óvoda-család:

Óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Óvodánkban arra törekszünk, hogy leginkább a családra hasonlítsunk, illetve azt egészítsük ki. Az anyai bánásmódra, a testvéri kapcsolatokra hasonlító légkör teszi a gyermek számára az óvodát örömtelivé. Mi a családdal összhangban neveljük a gyermeket, mert ez biztosítja az eredményes fejlődést. Az óvoda és a család kapcsolata tapintatot, átgondoltságot, szervezettséget, tervszerűséget követel. Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik a családközpontú intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Óvodánk nyitott a beiratkozás első percétől, sőt azt megelőző időszakról kezdve.

A 2001-2002-es tanévtől kezdve már mi is körzettel rendelkező óvoda lettünk, ezért alkalmat kell adnunk az érdeklődőknek, majdani óvodásainknak az ismerkedésre. A szeptemberben óvodába lépő gyermekek egész nyáron ismerkedhetnek óvodánkkal, a leendő óvónővel, csoporttársakkal, dadákkal.

Így szeptemberben már „régis” ismerősként érkeznek, választhatnak csoportot. Választásnál szempont lehet az óvónő iránti szimpátia, a testvéri, illetve baráti kapcsolat.

Óvodásaink 30-50 százaléka nagycsaládból érkezik, ezért a gyermekvédelem sajátos feladatunkká vált. Célunk: minden évben felmérjük a nagycsaládosok

szociális életkörülményeit, hogy ha kell, segíteni tudjunk.

Feladatunk: a gyermekvédelmi munka elsősorban a megelőzésre irányuljon, a segítségnyújtást a humánus, a megértés, a támaszkodás jellemezze.

A kapcsolattartás formái

- beíratás előtt és után beszélgetés, óvoda bemutatása
- tanévnyitó értekezlet az új szülők részére, ahol megtudhatja nevelési elképzeléseinket
- csoportos szülői értekezlet, mely kötetlenül történik, ahol a régiekkel ismerkedhetnek az új szülők sokszor közös étkezéssel egybekötve (szalonnasütés, zöldség- gyümölcsstálak stb.)
- nyitott óvoda, abban az értelemben, hogy a szülő bármikor felveheti a kapcsolatot az óvónővel
- közös családi programok, kirándulások, kertrendezés, születés- és névnapok, táncházak
- közös ünnepségek (a szülők bármelyiken ott lehetnek)
- esti farsang, szülők, óvónők részére

8.1.1. Szülői értekezletek:

Az újonnan felvett gyermekek szülei számára:

<u>Tartalma:</u>	<u>Értesítés módja:</u>	<u>Időpontja:</u>
<ul style="list-style-type: none"> • ismerkedés az óvoda rendjével • ismerkedés a nevelőtestülettel • tanácsok a beszoktatáshoz • házirend kiosztása	email-ben, legalább két héttel korábban	Június közepe

Csoport szülői értekezlet:

<u>Tartalma:</u>	<u>Értesítés módja</u>	<u>Időpontja</u>
<ul style="list-style-type: none"> • a csoport koronkénti, nemenkénti, összetételének ismertetése. • az új gyermekek bekapcsolódása a csoport életébe. • a szülőkből – óvónőkből felmerülő problémák megbeszélése. • a csoport szokásainak, hagyományainak, ismertetése.	meghívó emailben 10 nappal előbb	szeptember 2-3. hete

A szeptembertől iskolába menő gyermekek szüleinek:

Tartalma: Óvodánk pszichológusa tájékoztató előadást tart az iskolaérettség kritériumairól, az iskolaválasztás szempontjairól, az iskolakezdés alóli felmentés kérés módjáról. Azután kötetlen beszélgetés az iskola kezdéssel kapcsolatos kérdésekről, az iskolára való felkészítés lehetőségeiről. A szülők kérdéseinek megválaszolása.

Értesítés módja: egyéenkénti email meghívó 10 nappal előbb.

Időpont: november 3.-4. hete

8.1.2. Fogadóóra

Fogadó órára kijelölt nap, nálunk nincs. Az óvoda nyitott, a szülők bármikor felvehetik a kapcsolatot az óvónővel és az óvoda igazgatójával. Amennyiben erre igény van akár a szülő, akár az óvónő részéről, előre meghatározott időpontban nyugodt körülmények között a probléma megbeszélésre kerül.

8.1.3. Hagyományos óvodai – családi programok

- **Őszi kert szépítés**

Tartalma: - őszi virágok ültetése- avar gereblyezés
- udvari fa játékok karbantartása
- résztvevők megvendégelése

Értesítés módja: - email-ben meghívó,- plakát- 10 nappal előbb

Időpont: szeptember 3.-4. hete

- **Farsang**

Tartalma: az óvodai gyermekfarsang estjén a régi és a jelenlegi szülőkkel közös mulatságot tartunk

Értesítés módja: - email-ben meghívó - régi szülőknek levél. Óvodában plakát kihelyezése 10 nappal előbb.

Időpont: február 1-2. hete péntek

- **Tavaszi kert szépítés**

Tartalma: - tavaszi virágok ültetése

- szükséges tavaszi kerti munkák elvégzése

- kerti játékok felújítása- homokozók felfrissítése - résztvevők megvendégelése

Értesítés módja: - email-ben meghívó

Óvodában plakát kihelyezése 10 nappal előbb

Időpont: április 2.-3. hete

8.1.4. Ünnepek

A hagyományos óvodai ünnepeink (mikulás, karácsony, farsang stb.)
Az ünnepélyek időpontját a faliújságokon előre jelezzük.

8.2. Óvoda – bölcsőde, iskola, egyéb szociális és közművelődési intézmények

Óvodánk kapcsolatát tart:

- a kerület bölcsődéivel, különös tekintettel az azonos körzetű Pasaréti úti és Budagyöngye bölcsődével,
- Család- és Gyermekejóléti Központ
- Pedagógiai Szakszolgálattal
- Marczibányi téri Művelődési Központtal
- Klebelsberg Kultúrkúriával
- Millenáris Parkkal

Kapcsolattartásunk a Budenz úti iskolával 1983-ban kezdődött és azóta is tart. Együttműködésünk eredményeképpen az iskola tudja, hogy gyermekeinket egyénileg fejlesztjük, hogy nyitott, családi hangulatú óvodából érkeznek. Ismerjük az iskola programját, tudjuk, hogy gyermekeink egy osztályba kerülnek, ahol folytatják az óvodában elkezdett angol nyelv tanulását első osztálytól kezdve. A szülők szabad iskolaválasztásához segítséget nyújtunk azzal, hogy folyamatosan tájékoztatjuk őket a kerület minden iskolájának programjáról.

Az együttműködés formái

- látogatás az iskolába
- „régii” gyermekeink visszalátogatnak az óvodába
- beiskolázás előtt nyílt nap az iskolában a szülők és gyermekeik részére
- Tankerülettel: az óvodánk működéséhez szükséges hivatalos ügyekben kölcsönös tájékoztatás és információáramlás.
- szakmai szervezetekkel: a szakmai képzések, programok számbavétele.

A fenti intézmények rendezvényeit a gyermekek - alkalmazkodva az életkori sajátosságaikhoz- érdeklődésüket figyelembe véve látogathatják csoportosan óvónőikkel, szüleikkel. Az Intézmények kínálatából úgy válogatunk, hogy elősegítse nevelési feladataink megoldását és kizárja azokat a kezdeményezéseket, amelyek ellentmondanak az óvodapedagógiai elveinek.

..